

HIREK

Az utca

Budapest különös, mindenben tipikus életű város. Pestiesen fog fel mindent és események ráhatása is pestiesen nyilvánul külső látszataiban. Érdekes bizonyíték emelett az a gyász, amit az utca feketében és részvétben, Ferenc József halálával kifejt.

Sétáljunk egy kicsit és nézzük meg, melyik bolt milyen formában érzi a király halálát és, hogy próbál szomorúságának kifejezést adni!

Mint mindig, most is a külváros a legtarkább, legérdekesebb. Szövetre, fátyolra errefelé nem költenek az emberek, inkább olcsó, de nagy gipsz-szobrokat vásárolnak, vagy ríktó színnyomatokat. Ezt kirakják kirakataikba és ami fekete árut találunk boltjukban, mindent köré, mellé raknak. Az István-úton nagyon kedveset látunk. Egy cipőüzlet meglehetősen nagy üvegtáblája mögött a király mellszobra fátyollal bevonva, körötte fekete csizmák, fekete papucsok, fekete topánkák, fekete cipőfüzők, de csak kis körzetben. Azután régi, fehér selyemcipők, régi divatu, lehetetlen formájú, más fehér bőrkreációk, amikről leri az önmeleggyőződés: Senkinek se kellek! — és egyik sarokban fehér papiros, fekete betűkkel figyelmeztetés: *A fehér is gyász!*

A Thököly-úton valamelyik kis kocsmaja ajtaján, a Tolnaiból kivágott, szürke kép, alatta ezzel a felirással:

— *Ádás poraira! Emléke hazánkban élni fog!*
— alatta folytatva:

— *A királ öfelséges halálára gyász ebéd itt 1 K 47 fillérért azonnal és mindig kapható!* — Bent a kávéház mögött, könyökére támaszkodva pipál egy hosszuszakállas lemergi zsidó.

A Rákóczi-úton, ötletes pálinkás, fekete selyempapirosba csavarta üvegeit is, úgy rakta egymás mellé a király félig törött, de még felismerhető szobra közé. A bejárón már IV. Károly mosolygó, színes képén felhívás:

— *Csak egy kortyot ám, de tüstént, az új király egészségére!*

A keleti pályaudvar környékét elárasztották az utcaboltosok. Melltüket, gyűrűket, kalaptüket, mandzsettagombokat, pénztárcákat árulnak. „Károly képét” és „Zita szívét” kínálással, egyre azt kiabálják a siető kis cselédek elé:

— *Lássuk csak hát, ki a magyar? Ki szereti?* . . .
És ki vesz!

Mások tükröket, képeket tolnak az ember elé:

— *Itt a király, a királyné!* . . . Minden háznál fontos kellék! — és fogy minden, alig győzik adni.

A gyémántboltban feketével vannak bevonva a lámpák, ugyanugy, mint öfelsége képe, kinek domboruan meghallított papírképmása nagy diadém

fényeskodik. Alatta fekete bársonydarabra, arany-
órákból kirakott kereszt.

A *konfekcióboltban* fekete szoknyák, fekete bluzok, fekete kabátok. Feketével bevont királykép és előtte egy feketébe bujtatott viasz nő sirja a boltos könyeit.

— Szép! — mondják a kis cselédek irigykedve és sokáig nagyon sokáig nézik!

A *cukrászdákban* ugyanaz a kép, vagy ugyanaz a szobor, azzal a különbséggel, hogy csokoládé, őthetes sütemények szomszédságában. *Ime, a gyomrok gyászai!*

A csemegeüzletekben fekete papiros közé rakott gyümölcs, fekete szalaggal átkötött kolbászok és a portékák ára is fekete, gyászosan fekete!

— *Játszint élővirágcsarnok!* — című virágüzlet az Üllői-úton is kifejtette mindazt, amit virágban és gyászban lehet. Fekete papírrózsák, fekete levelek, fekete növények, fekete cserepek. Egy baka még egy peszti szorosan összecsavart kézzel áll előtte, előbb furosán bólogatnak mindez láttán, végül a lány vadul, életteltjesen fecsodálkozik:

— Hogy a fenébe, te Misó, furi vóna ilyen virágbul menyasszonyoskodni, mi?

— Majd lesz koronázás! — hagyja rá a párja és továbbmennek, riszálva, lóbálva.

A Barcsay-utca iskolája előtt, a küszöbön mozdulatlanul fekszik egy gyerek. Kis játékszólóval van betakarva és társai halkan, ceremóniásan járkálnak körülötte. Némelyik meg-meghajol, mások sugva szólnak egymáshoz.

— Mit játsztok, fiuk? — kérdi egy hangosan, amint hozzájuk csatlakozik.

A legkisebb és legtömzsibb — úgy látszik, ő a szertartásmester — dühösen rárivall:

— Te marha, mit bömbölsz! Nem látod, hogy meghalt a király!

A belvárosban aztán már komolyan és ünneptélyesen fekete minden. Fekete grammofontölcsérek, fekete kézimunkák, fekete belépők, fekete jourruhák között jutni a templomokig, ahol érdemes megnézni a koldussereget. Másként gubbasztanak, másként kéregetnek, másként sirnak mint máskor. Némelyik, a körmönfontabb kitolja ima-könyvéből Ferenc József képét.

— Hallja, kolléga, adja mán kölcsön egy kicsit öfelségét, úgy látszik, vele jobban megy a seft! — kérte szomszédját egy főlsemű, tőpörödött asszony.

Fekete edények, fekete csipkék, fekete tollak, fekete szőnyegek, fekete szappanok és zászló-lengés között járom a várost, de a gyász mégsem olyan, mint ahogv király halálán képzelné az ember. Talán azért, mert Ferenc József nem ember, hanem fogalom volt közöttünk, akit közönséges emberi gyászszal nem tudnak körölni az élők sorából. Még el sem hitték, hogy nincs többé és már a fiatal, az új királyt éltetik, szeretik!

Hogy a nép még ma is mennyire összekapcsolja érzéseit és érdekeit az elhalt uralkodóval, erre kedves hangulat egy öreg néni felsőhajtása. A Dohány-utcában egy pipereszerkereskedő kirakatában, a színes, fekete kreppel bevont kép alatt négy vastag gyertya ég. Az asszony nézi, sokáig, aztán könnyes lesz szeme és odaszól a másiknak:

— Milyen kár, hogy nem mostanra esett Mindenszentek! A király képe alatt gyújthattam volna mécses a fiamnak!

Nézi a kosarat, tele levelezőlappal, öfelsége képével. Néhány perc alatt elképkeződik. Az árus élvez, szinte folyik a mosoly arcáról. Az utolsót bosnyák cuggsfirer veszi meg. Mikor a három krajcárt zsebrevágja, megfedkezve magáról, halálról, gyásztól, lelkesen felkiált:

— Éljen a király! — aztán üres kosárral el-
siet, hogy újra visszajöjjön.

Kérjük előfizetőinket, hogy lejáró előfizetésüket minél előbb sziveskedjenek megújítani, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.